УДК 378.091.212:613-057.87:796
Захарова О.М.[1], Сметанін С.В.[2], Корнілова Н.Ю.[3]
[1, 2] старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»
[3] старш. викл. Інститут здоров'я спорту та туризму ім. Т. Самоленко КПУ

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

О.М. Захарова, С.В. Сметанін, Н.Ю. Корнілова

Тенденції погіршення здоров'я молоді, які пов'язані з воєнними діями в країні, зі зниженням матеріального благополуччя, погіршенням екологічної ситуації, поширенням здоров'яруйнівних стереотипів поведінки та іншими факторами, зумовили проблему формування культури здоров'я студентів як одне з пріоритетних завдань системи сучасної освіти.

Однією з головних стратегічних цілей освіти, які тісно пов'язані з проблемами розвитку українського суспільства, є: створення основи для сталого соціально-економічного та духовного розвитку України, забезпечення високої якості життя народу та національної безпеки. На думку науковців «університет створює повноцінні умови для розкриття творчого потенціалу студентів, підвищення їх соціальної забезпеченості та захищеності». Однією з пріоритетних позицій в організації навчально-виховної діяльності вузу фахівці вважають роботу з формування здорового образу життя студентів.

Результати наукових досліджень сучасних вчених свідчать про те, що тенденція погіршення здоров'я студентів, які вибрали спеціальність «Фізична культура і спорт», зберігається та набуває стійкого характеру.

У зв'язку з цим, можна вважати проблему розвитку культури здоров'я у майбутніх вчителів на сучасному етапі розвитку суспільства актуальною та затребуваною.

Оскільки культура здоров'я є невід'ємною частиною загальної культури освіченої людини, функції культури орієнтують на аналогічні функції культури здоров'я, для якої так само властиві перетворююча, захисна, комунікативна, пізнавальна, інформаційна, нормативна функції, що забезпечують панування культури здоров'я як у суспільному, так і в особистісному планах.

Аналіз педагогічної літератури та досвід роботи авторів у ЗВО виявив потребу щодо формування та розвитку культури здоров'я майбутніх фахівців фізичної культури та спорту на всіх етапах навчання. Сучасні вимоги до якості підготовки фахівців вищої освіти передбачають наявність не лише високих професійних знань та компетентності, а й гарного стану здоров'я та високої працездатності. Необхідно, щоб кожен з випускників закладу вищої освіти був компетентний у питаннях здоров'язбереження.

Для вирішення цього завдання в університетах м. Запоріжжя було впроваджено дисципліни «Нетрадиційні методи оздоровлення» та «Нетрадиційні види гімнастики» для студентів, які навчаються за спеціальністю А7.

Особливе місце у структурі підготовки майбутніх педагогів посідає оволодіння методиками саморегуляції та стресостійкості. Впровадження дисциплін, що базуються на нетрадиційних методах оздоровлення, дозволяє студентам не лише розширити свій арсенал професійних інструментів, а й виробити індивідуальну стратегію протидії психоемоційному виснаженню. Це створює умови для трансформації теоретичних знань у стійку внутрішню потребу, де здоров'я сприймається не як статичний ресурс, а як динамічний процес, що потребує постійного свідомого управління та самовдосконалення.

Крім того, вивчення нетрадиційних видів гімнастики та оздоровчих систем сприяє розвитку креативності майбутніх вчителів, дозволяючи їм у майбутньому адаптувати навчальний процес до потреб різних груп населення. Усвідомлення студентами своєї ролі як ретрансляторів ідей здорового способу життя підвищує їхню відповідальність за власну фізичну кондицію, адже особистий приклад викладача залишається найсильнішим чинником мотивації для учнівської молоді. Такий інтегрований підхід забезпечує не лише професійну, а й ціннісну готовність випускника до роботи в умовах мінливого соціального середовища.

Важливим аспектом цього процесу є формування суб'єктної позиції студента, де він стає не просто об'єктом педагогічного впливу, а активним творцем власного благополуччя. Через опанування нетрадиційних методів оздоровлення майбутні фахівці вчаться диференціювати навантаження та підбирати індивідуальні інструменти відновлення, що є критично важливим в умовах високої інтенсивності сучасного навчання. Це дозволяє подолати розрив між теоретичним розумінням цінності здоров'я та реальною поведінковою практикою, перетворюючи здоров'язбереження на сталу професійну та особистісну компетенцію, яка буде транслюватися майбутнім поколінням.

Таким чином, планується сформувати ставлення до культури здоров'я як найважливішої життєвої цінності у студентів та навчити їх вести здоровий спосіб життя, що є необхідним завданням майбутнього вчителя на етапі отримання вищої освіти. Впровадження нових технологій, що відповідають сучасним формам організації навчальної діяльності, має велике практичне значення для формування не тільки здорової особистості, а й для ефективної майбутньої професійної діяльності.